

Ж. М. Перцева

Подрез Аполлінарій Григорович

ПОДРЕЗ Аполлінарій Григорович (18(30). 11. 1852, Куп'янський пов. Харківської губ. — 09(22). 11. 1900, Харків) — лікар-хірург. Доктор медицини (1879), професор (1887). Закінчив Харківський університет (1875), де був залишений стипендіатом при факультетській хірургічній клініці. Від 1876 служив військовим лікарем. 1879—83 практикувався у хірургічних клініках у Відні та Парижі. Від 1884 — приват-доцент, від 1889 — екстраординарний професор факультетської хірургічної клініки, від 1894 — директор клініки та завідувач кафедри шпитальної хірургії Харківського університету. Водночас займався лікарською практикою у власній приватній урологічній лікарні, якій 1887 надано статус навчальної бази Університету. Наукові дослідження з проблем хірургії органів черевної порожнини, серця та сечостатевої системи. Був новатором у хірургічній практиці: 1883 вперше виконав резекцію уретри (операція Подреза—Вишневського), 1887 — простатектомію з приводу аденоми передміхурової залози; 1884 обґрунтував спосіб відновлення прохідності уретри; 1897 вперше у світі провів успішне хірургічне втручання з видалення із серця стороннього тіла після вогнепального поранення, запропонувавши оригінальний доступ до серця; 1898 вперше в Україні здійснив пересаджування сечовода у пряму кишку; разом з В. Грубе започаткував застосування резекції суглобів при туберкульозі. Розробив низку оперативних прийомів, зокрема асептичний спосіб гастроентеростомії, спосіб колостомії при неоперабельних пухлинах прямої кишки, а також хірургічні інструменти, серед яких — провідник для дротової пилки Джилі, що застосовують для трепанації черепа, ложечка та ніж для ендоеуретральних операцій. Автор першого посібника з урології російською мовою «Хирургические болезни мочевого и полового аппарата» (Х., 1887, ч. 1; 1896, ч. 2), що тривалий час залишався єдиним

вітчизняним підручником з цієї проблематики для лікарів і студентів. На будівлі, де була розташована урологічна клініка П. (нині корпус Національного фармацевтичного університету), йому відкрито меморіальну дошку.

Основні праці

О лечении перитонита чревосечением // Врач. 1886. № 42; Механическое расширение выхода желудка и выскабливание язвы желудка // Там само. 1895. № 8; О шве слизистой оболочки // Рус. хирург. арх. 1895, нояб.; К технике краниотомии. Новый проводник иглы Gigli // Хирургия. 1899. Т. 4.

Рекомендована література

1. Медицина в Україні: Біобібліогр. слов. Вип. 2. Друга пол. XIX — поч. XX ст. К., 2012;
2. Лесовой В. Н., Перцева Ж. Н. А. Г. Подрез — один из основоположников отечественной урологии (К 160-летию со дня рожд.) // Мед. газ. 2012. № 21;
3. Вчені Харківського державного медичного університету (1805–2005). Х., 2002.

Бібліографічний опис:

Подрез Аполлінарій Григорович / Ж. М. Перцева // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-881569>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).